TWISKE-WATERLAND
JAARREKENING
ONDERDEEL WATERLAND

2018

Velsen-Zuid, 4-4-2019

INHOUDSOPGAVE blz.

INLEIDING **3**

DEEL 1: PROGRAMMAVERANTWOORDING 2018

1.0 Kerncijfers **4**
1.1 Highlights **4**
1.2 Beleidsverantwoording **5**
1.3 Wat is er gedaan in 2018? **5**
1.4 Kort overzicht financiën **6**
1.5 Financiële resultaat 2018 **6**
1.6 Financiën lange termijn 7
1.7 Uitgebreid overzicht financiën 7
1.7.1 Resultaat 2018 regulier 7
1.7.2 Resultaat 2018 incidenteel 7
1.7.3 Resultaat 2018 totaal 7
1.7.4 Reserves 8
1.7.5 Overzicht participantenbijdrage 2016-2018 9
1.6 Financieel beheer **10**
1.6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 10
1.6.2 Financiering 10
1.6.3 Bedrijfsvoering 11
1.6.4 Verkorte balans 11

DEEL 2: FINANCIËLE VERANTWOORDING PROGRAMMA 2018

2.1 Balans per 31 december 2018 **13**
2.1.1 Activa 13
2.1.2 Passiva 14
2.1.3 Waarderingsgrondslagen 15
2.1.4 Toelichting op de balans 17
2.2 Overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2018 **21**
2.3 Toelichting op de baten en lasten per deelprogramma **22**
2.3.1 Gebiedsbeheer 22
2.3.3 Financiën 24
2.3.4 Bestuursadvisering 26
2.3.5 Secretariaat 28
2.3.6 Communicatie 29
2.3.7 Inrichting en ontwikkeling 30
2.3.8 Totaal 31
2.4 Overzicht baten en lasten per kostensoort **32**
2.5 Wet FIDO modelstaten A en B **33**

DEEL 3: OVERIGE GEGEVENS

3.1 Samenstelling van het Algemeen Bestuur **36**
3.2 Controleverklaring **37**
3.3 Vaststelling door het Algemeen Bestuur **41**

BIJLAGEN

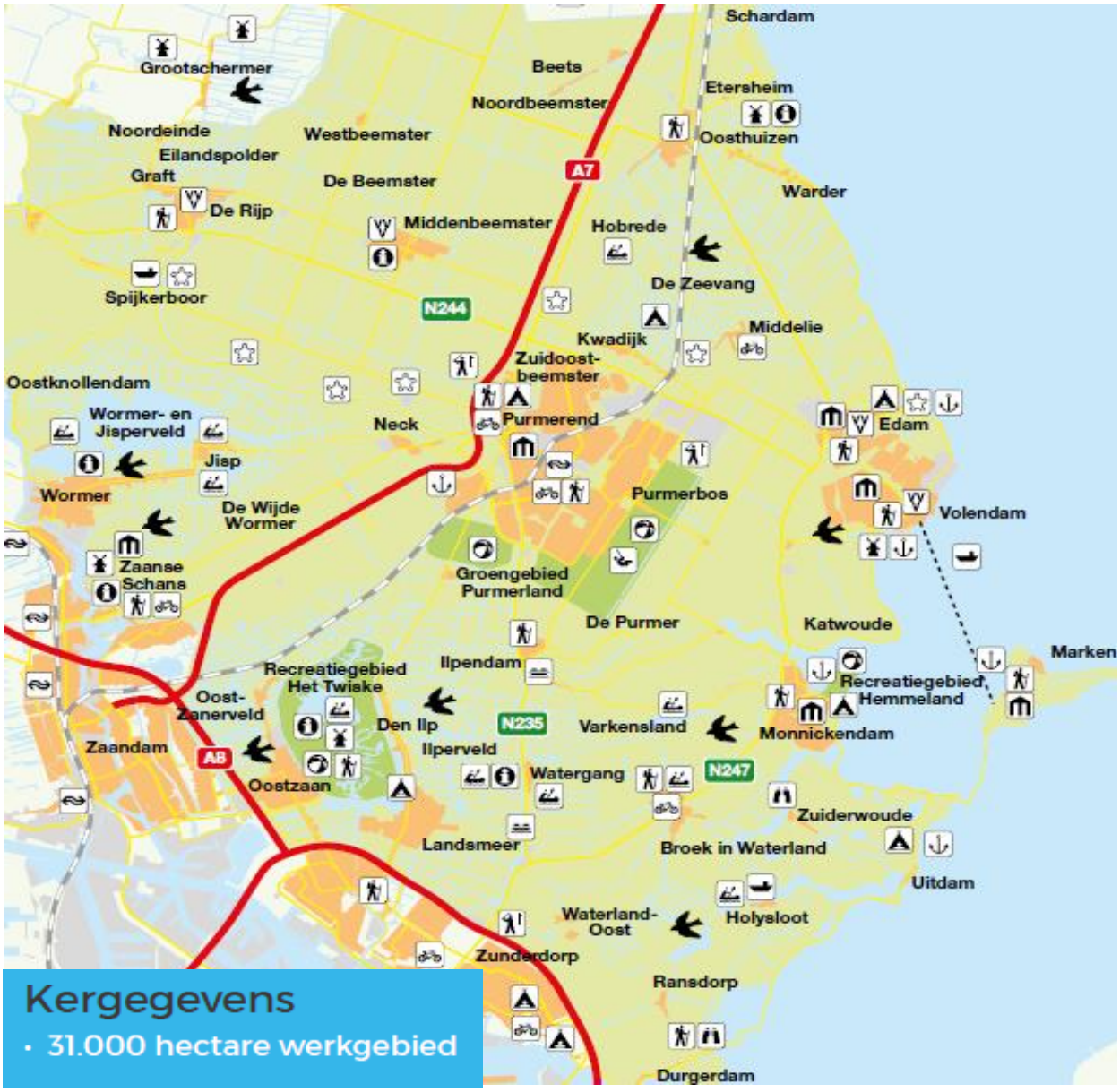
Bijlage I Investerings- en financieringsstaat over 2018 43
Bijlage II Staat van geactiveerde investeringen tot en met 2018 44
Bijlage III Gebeurtenissen na balansdatum 45
Bijlage IV Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 46
Bijlage V WNT-verantwoording 2018 49

Inleiding

Bezoek Waterland, met zijn pittoreske dorpen, kleine slootjes en dijken die zich kronkelend een weg banen door eeuwenoud polderlandschap. Waterland staat bekend om zijn rustieke dorpjes en kleine stadjes zoals Zunderdorp, Holysloot, Marken, Ransdorp, Durgerdam, Schardam, Ilpendam, Monnickendam en Edam om er een paar te noemen. Waterland is heel uitgestrekt en beslaat het gebied van Zaanstad tot Marken.

Fietsen door Waterland is fietsen door een levend landschap. Of je nu liever wandelt, fietst of vaart: Waterland wemelt van de recreatieve mogelijkheden en routes die het ontdekken waard zijn.

In het voorjaar wemelt het van de weidevogels; de grutto, scholekster, wulp, kievit, tureluur, watersnip en kemphaan zijn in het landschap te vinden. Of ontdek de watervogels zoals zwanen, smienten, meerkoeten en ganzen.

DEEL 1: PROGRAMMAVERANTWOORDING 2018

1.0 Kerncijfers

Resultaat 2018 totaal

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	**Verschil**
Lasten	508.741	592.473	**83.732**
Baten	698.015	689.755	**8.260**
Saldo	**189.275**	**97.282**	**91.992**

Het voordeel is met name ontstaan door lagere lasten voor inhuur personeel. Deze cijfers worden in paragraaf 1.7 toegelicht.

Participantenbijdrage

Indexatie		**2017**		**+ index 0,65%**		**2018**
Provincie Noord-Holland	**€**	**337.772**	€	2.196	**€**	**339.968**
Gemeente Amsterdam	**€**	**155.090**	€	1.008	**€**	**156.098**
Gemeente Beemster	**€**	**14.450**	€	94	**€**	**14.544**
Gemeente Edam-Volendam	**€**	**31.645**	€	206	**€**	**31.851**
Gemeente Landsmeer	**€**	**9.284**	€	60	**€**	**9.344**
Gemeente Oostzaan	**€**	**1.962**	€	13	**€**	**1.975**
Gemeente Purmerend	**€**	**71.791**	€	467	**€**	**72.258**
Gemeente Waterland	**€**	**15.431**	€	100	**€**	**15.531**
Gemeente Wormerland	**€**	**14.450**	€	94	**€**	**14.544**
Gemeente Zaanstad	**€**	**1.962**	€	13	**€**	**1.975**
Totaal participantenbijdrage	**€**	**653.837**	**€**	**4.251**	**€**	**658.088**

1.1 Highlights

Onderhoud boerenlandpaden
In Waterland heeft het schap enkele bruggen gerenoveerd op de Boerenlandpaden.

Onderhoud steigers
Het recreatieschap heeft een aantal aanlegsteigers in Waterland Oost klaar gemaakt voor toekomstig gebruik.

Recreatief gebruik Markermeerdijk
Samen met haar partners in de regio, het Hoogheemraadschap en de Provincie heeft Landschap Waterland gewerkt aan het vaststellen van het Projectplan Waterwet voor de dijkversterking Markermeerdijk, waarin een vernieuwde doorgaande- fiets en wandelverbinding wordt gerealiseerd.

1.2 Beleidsverantwoording

Het bestuur van het recreatieschap bestaat uit vertegenwoordigers van de omliggende gemeenten. Het bestuur bepaalt de doelen en gebruiksregels voor de gebieden.

De doelen van het recreatieschap zijn gebaseerd op de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling, (waarop de hieronder genoemde hoofdtaken zijn gebaseerd), de doelen uit de visie en het gevoerde beleid van het recreatieschap. Dit is verder uitgewerkt in een doelenboom.

De uitwerking van de doelenboom in het jaarlijkse programma van het recreatieschap betekent onder andere dat het klaarmaken van de recreatiegebieden voor de komende 30 jaar een speerpunt is. Landschap Waterland kenmerkt zich door vele recreatieve routestructuren, zoals fiets-, wandel-, kano- en vaarroutes. Onderdeel van deze routestructuren zijn diverse

Het recreatieschap Landschap Waterland richt zich voornamelijk op het aanbieden van routes en routenetwerken. Zo beheert het recreatieschap door het hele werkgebied vele kilometers wandel- fiets en vaarroutes. Ook cruciale verbindingen zoals pontjes en boerenlandpaden worden door het recreatieschap ontwikkeld en beheert. Daarnaast zet het schap in op de promotie van de route netwerken en natuurlijk het recreatieve aanbod in het hele werkgebied. Daarbij wordt nauw samengewerkt met betrokken partners. Het beheer van areaal vlakgroen is zeer beperkt.

1.3 Wat is er gedaan in 2018?

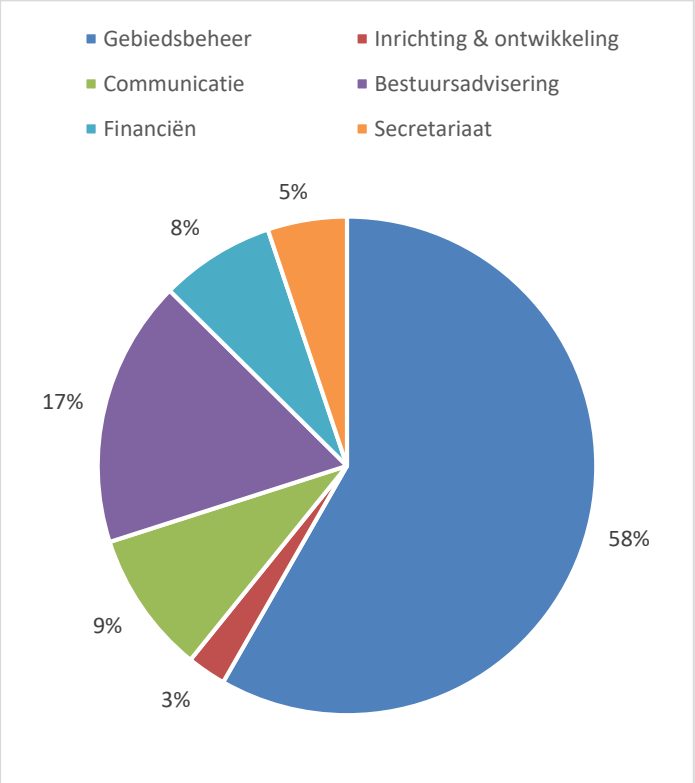
Het jaar 2018 heeft vooral in het teken gestaan van het meekoppelen van recreatievoorzieningen op de Markermeerdijk. Ook zijn er dit jaar enkele kleinere groot onderhoud werkzaamheden uitgevoerd in de Noordmeer. Het Sloepennetwerk Laag Holland is door het recreatieschap uitgebreid met een route tussen het Noord-Hollands Kanaal, Overleek, Waterland en Monnickendam.

Het project Markermeerdijk heeft dit jaar vooral in het teken gestaan van de nadere uitwerking van het ontwerp van de dijk en de recreatieve elementen door de Alliantie tot een definitief ontwerp. Ook is verder overlegd over de gewenste vormgeving van de recreatieve elementen. Het schap heeft hierbij geparticipeerd in de projectgroep en daarbij pro actief haar wensen en ambities in de projectgroep gepresenteerd.

Tenslotte heeft het schap, in samenwerking Bureau Toerisme Laag-Holland en Toeristisch Platform, ingezet op promotie van de diverse routenetwerken die Landschap Waterland rijk is.

1.4 Kort overzicht financiën

De verschillende taken die het recreatieschap uitvoert zijn verdeeld over 6 deelprogramma´s. Naast beheer voert het recreatieschap een aantal taken uit op het gebied van bestuursadvisering, secretariële ondersteuning en financiële administratie, communicatie, en ontwikkeling. De verdeling van de lasten over deze taken staat weergegeven in de grafiek hieronder.

De baten van het recreatieschap bestaan uit twee onderdelen, ten eerste de participantenbijdrage. Dit is de bijdrage van de deelnemers in het recreatieschap (de omliggende gemeenten) die dient om het beheer van het gebied te betalen. Ten tweede heeft het recreatieschap inkomsten uit de exploitatie van het gebied. In Landschap Waterland vormt dat slechts een klein onderdeel van de baten.

1.5 Financiële resultaat 2018

De begroting van het recreatieschap bestaat uit twee onderdelen, de reguliere werkzaamheden en de incidentele werkzaamheden. Reguliere werkzaamheden bestaan uit het jaarlijkse beheer en andere vaste onderdelen van de werkzaamheden. Onder het incidentele programma van het recreatieschap worden aanvullende opdrachten van het bestuur uitgevoerd.

De aanvullende opdrachten worden gefinancierd door subsidies, eenmalige inkomsten of door een onttrekking aan de reserves van het recreatieschap.

Het reguliere programma van Landschap Waterland is in 2018 gunstiger afgesloten dan was begroot. Dit komt voornamelijk omdat er minder personele inzet noodzakelijk was dan vooraf voorzien. Naar verwachting zullen de kosten voor personeel in 2019 dan ook hoger zijn dan die in 2018, omdat in 2019 wordt gewerkt aan (een voorstel voor) het samenvoegen van de begrotingen van Landschap Waterland en Het Twiske.

De baten van Landschap Waterland zijn wat hoger dan begroot. Het incidentele programma is afgerond conform planning en begroting. Dit alles leidt per saldo tot een beter resultaat dan begroot. Het overschot (de baten zijn hoger dan de lasten) komt ten goede van de reserves zodat het gebruikt kan worden voor toekomstige investeringen in groot onderhoud en het aanleggen van nieuwe voorzieningen.

1.6 Financiën lange termijn

In 2019 begint het schap, als het bestuur daartoe besluit, met het integreren van de begrotingen van Landschap Waterland en Het Twiske. In 2013 zijn de gemeenschappelijke regelingen van Landschap Waterland en Het Twiske samengevoegd. Het tegelijk samenvoegen van de begrotingen was destijds niet haalbaar, omdat Het Twiske nog sloot met een negatief saldo dat werd onttrokken aan de reserves. De gemeenten die alleen deelnamen aan Landschap Waterland hebben de eis gesteld dat er niet wordt gesproken over het samenvoegen van de begrotingen zolang Het Twiske nog een structurele negatieve exploitatie kent. Die situatie is inmiddels voorbij (zie ook het bestuursverslag bij de jaarrekening Twiske).

In de voorjaarsronde van 2019 besluit het bestuur over een voorstel om het proces voor het samenvoegen van de begrotingen op te starten. Onderdeel van het samenvoegen van de begrotingen is ook het herijken van de beschikbare budgetten. Dit wordt uitgewerkt in een uiteindelijk voorstel voor het samenvoegen va de begrotingen. Dit voorstel zal, als het bestuur opdracht geeft om het proces te starten, in het najaar van 2019 worden gepresenteerd.

1.7 Uitgebreid overzicht financiën

1.7.1 Resultaat 2018 regulier

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	**Verschil**
Lasten	496.215	576.847	**80.632**
Baten	698.015	689.755	**8.260**
Saldo	**201.801**	**112.908**	**88.892**

Het jaar 2018 kent een positiever saldo dan begroot door

- lagere lasten inhuur personeel in 2018 dan begroot.
- hogere baten door meer inkomsten uit erfpacht

1.7.2 Resultaat 2018 incidenteel

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	**Verschil**
Lasten	12.526	15.626	**3.100**
Baten	0	0	**0**
Saldo	**-12.526**	**-15.626**	**3.100**

Het incidentele programma van het recreatieschap bestaat uit het uitvoeren van groot onderhoud en de recreatiemonitor (het bijhouden van het gebruik van pontjes en boerenlandpaden). Deze werkzaamheden zijn conform begroting ingevuld.

1.7.3 Resultaat 2018 totaal

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	**Verschil**
Lasten	508.741	592.473	**83.732**
Baten	698.015	689.755	**8.260**
Saldo	**189.275**	**97.282**	**91.992**

1.7.4 Reserves

Stand van de reserves per	31-12-2018	31-12-2017	verschil
Algemene reserve	409.744	268.967	140.777
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	213.689	165.192	48.497
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	6.282	-
Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos	33.747	33.747	-
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	1.455.247	-
Totaal	2.118.710	1.929.435	189.274

Algemene reserve
De algemene reserve dient als weerstandscapaciteit voor de financiële risico's die Landschap Waterland loopt. Het minimaal benodigde weerstandsvermogen bedraagt € 94.000. Dit is vastgesteld naar aanleiding van een inventarisatie en kwantificatie van de risico’s die zich kunnen voordoen in het gebied.

Ook worden uit deze reserve extra incidentele inspanningen gefinancierd. De aanvullende, incidentele, opdrachten zijn ‘extra’ en afhankelijk van de mogelijkheden om ze te financieren. Er kunnen verschillende soorten incidentele projecten worden uitgevoerd, zoals op het gebied van gebiedsontwikkeling, inkomstenwerving of omvormingen. Voor deze projecten wordt dan een aanvullend budget uit de algemene reserve beschikbaar gesteld door het bestuur. Middelen uit de algemene reserve kunnen dus door het bestuur worden ingezet voor allerlei taken van het Landschap Waterland.

Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen
De bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen wordt ingezet voor het investeren in groot onderhoud en vervanging van voorzieningen in het recreatiegebied. Beheer van het gebied vereist een duurzame basis in de begroting, waarbij groot onderhoud en vervangingen van bijvoorbeeld paden en bruggen structureel wordt gedekt. Een lage onderhoudskwaliteit leidt mogelijk tot schade, tot vermindering van het gebruik en een lagere waardering door bezoekers.

Bestemmingsreserve investeringen
De bestemmingsreserve investeringen wordt voornamelijk ingezet voor ontwikkeling van het gebied door vernieuwing. Op dit moment biedt de bestemmingsreserve investeringen daarvoor maar zeer beperkt de ruimte.

Bestemmingsreserve ruiterpaden Purmerbos
Deze reserve wordt gebruikt voor het specifieke doel va het bekostigen van het onderhoud van de ruiterpaden in het Purmerbos. Het bos zelf wordt beheer door Staatsbosbeheer. Landschap Waterland onderhoud de padenstructuur.

Bestemmingsreserve Markermeerdijk
Deze reserve is opgericht en gevuld met als doel het bekostigen van het onderhoud van de recreatieve infrastructuur van de Markermeerdijk. Het gaat om de infrastructuur die wordt aangelegd als meekoppelproject met de versterking van de Markermeerdijk die wordt uitgevoerd door het hoogheemraadschap.

1.7.5 Overzicht participantenbijdrage 2016 - 2018

Indexatie	2016	+ index 0,67% en correctie	2017
Provincie Noord-Holland	**€ 335.514**	€ 2.258	**€ 337.772**
Gemeente Amsterdam	**€ 154.048**	€ 1.042	**€ 155.090**
Gemeente Beemster	**€ 14.361**	€ 89	**€ 14.450**
Gemeente Edam-Volendam	**€ 31.461**	€ 184	**€ 31.645**
Gemeente Graft de Rijp	**€ 3.263**	€ 3.263-	**€ -**
Gemeente Landsmeer	**€ 9.204**	€ 80	**€ 9.284**
Gemeente Oostzaan	**€ 1.958**	€ 4	**€ 1.962**
Gemeente Purmerend	**€ 71.280**	€ 511	**€ 71.791**
Gemeente Waterland	**€ 15.340**	€ 91	**€ 15.431**
Gemeente Wormerland	**€ 14.361**	€ 89	**€ 14.450**
Gemeente Zaanstad	**€ 1.958**	€ 4	**€ 1.962**
Totaal participantenbijdrage	**€ 652.748**	**€ 1.089**	**€ 653.837**

Indexatie	2017	+ index 0,65%	2018
Provincie Noord-Holland	**€ 337.772**	€ 2.196	**€ 339.968**
Gemeente Amsterdam	**€ 155.090**	€ 1.008	**€ 156.098**
Gemeente Beemster	**€ 14.450**	€ 94	**€ 14.544**
Gemeente Edam-Volendam	**€ 31.645**	€ 206	**€ 31.851**
Gemeente Landsmeer	**€ 9.284**	€ 60	**€ 9.344**
Gemeente Oostzaan	**€ 1.962**	€ 13	**€ 1.975**
Gemeente Purmerend	**€ 71.791**	€ 467	**€ 72.258**
Gemeente Waterland	**€ 15.431**	€ 100	**€ 15.531**
Gemeente Wormerland	**€ 14.450**	€ 94	**€ 14.544**
Gemeente Zaanstad	**€ 1.962**	€ 13	**€ 1.975**
Totaal participantenbijdrage	**€ 653.837**	**€ 4.251**	**€ 658.088**

1.6 Financieel Beheer

1.6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De weerstandscapaciteit heeft betrekking op de middelen en mogelijkheden waarover het Landschap Waterland beschikt om niet begrote kosten te dekken. De risico's die zich kunnen voordoen bij Landschap Waterland zijn in 2018 geïnventariseerd en gekwantificeerd. Het berekende gewenste weerstandsvermogen bedraagt € 94.000,-. De uitwerking hiervan is als bijlage opgenomen.

De huidige reserves (weerstandscapaciteit) liggen boven het gewenste berekende niveau.

Vanaf 2016 dienen volgens wijzigingen in de BBV een aantal kengetallen te worden vermeld, zoals opgenomen in onderstaande tabel.

	JR 2017	BGR 2018	JR 2018
netto schuldquote	-273%	-294%	-304%
idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-273%	-294%	-304%
solvabiliteitsrisico	98%	98%	98%
structurele exploitatieruimte	24%	16%	29%
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende.
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.
Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

1.6.2 Financiering

Risicobeheer; de Kasgeldlimiet en Rente-risiconorm
De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de rente-risiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente, grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen.

De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet is gelimiteerd tot 8,2 % van het bedrag van de begroting. De rente-risiconorm houdt in dat maximaal 20 % van de lange leningen per jaar afgelost kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Landschap Waterland heeft geen leningen en blijft binnen de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm, zie modelstaat A en B.

1.6.3 Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) is de verzelfstandigde afdeling Groenbeheer van de provincie Noord-Holland, met de provincie als enige aandeelhouder. RNH is een uitvoeringsorganisatie, die als opdrachtnemer voor de besturen van de recreatieschappen werkt.

Er wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte uren. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract dat 5 jaar is vastgelegd, eerst van 2009-2013. In 2013 zijn het raamcontract en de dienstverlening van RNH geëvalueerd. De overwegend positieve uitkomst heeft geleid tot een verlenging van het raamcontract met nog eens 5 jaar (2014-2018). In 2017 is de dienstverlening van Recreatie Noord Holland N.V. opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan zijn begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. In 2018 zijn de contracten verlengd met 2 jaar (dus 2019-2020).

1.6.4 Verkorte balans

De balans per 31 december 2018 kan verkort als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA	**2018**	**2017**	**PASSIVA**	**2018**	**2017**
Vaste activa			***Vaste financieringsmiddelen***		
Materiële vaste activa	-	-	Reserves	2.118,7	1.929,4
Financiële vaste activa	-	-	Reserves	-	
			Schulden op lange termijn	-	-
Subtotaal	***-***	***-***	***Subtotaal***	***2.118,7***	***1.929,4***
			Vlottende passiva		
Vlottende activa					
Vorderingen en overlopende activa	1.929,6	1.733,6	Schulden op korte termijn	37,6	37,6
Liquide middelen	226,7	233,5	Schulden aan kredietinstel.	-	-
Subtotaal	***2.156,3***	***1.967,1***	***Subtotaal***	***37,6***	***37,6***
TOTAAL	**2.156,3**	**1.967,1**	**TOTAAL**	**2.156,3**	**1.967,1**

Jaarrekening
2018

2.1 Balans per 31 december 2018

2.1.1 Activa

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Investeringen met economisch nut	-		-	
subtotaal materiële vaste activa		-		-
Financiële vaste activa				
TOTAAL VASTE ACTIVA		**-**		**-**
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren algemeen	-		-	
Vooruitbetaalde bedragen	-		-	
Nog te ontvangen bedragen	13		-	
Uitzetting in Rijk's schatkist met een looptijd korter dan één jaar	1.929.614		1.733.630	
subtotaal vorderingen en overlopende activa		*1.929.628*		*1.733.630*
Liquide Middelen				
Zakelijke spaarrekening	222.885		222.796	
Banken	3.736		10.447	
Kas	46		210	
subtotaal liquide middelen		*226.667*		*233.453*
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**2.156.295**		**1.967.083**
TOTAAL-GENERAAL ACTIVA		**2.156.295**		**1.967.083**

2.1.2 Passiva

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN				
Reserves en fondsen				
Algemene reserve	409.744		268.967	
Bestemmingsreserve investeringen	6.282		6.282	
Bestemmingsreserve Ruiterpaden Purmerbos	33.747		33.747	
Bestemmingsfonds verkoop gelden Hemmeland	0-		0-	
Bestemmingsres. Vervangingsinvesteringen	213.689		165.192	
Bestemmingsres. Markermeerdijk	1.455.247		1.455.247	
Subtotaal reserves en fondsen		*2.118.710*		*1.929.435*
TOTAAL VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN		**2.118.710**		**1.929.435**
VLOTTENDE PASSIVA				
Schulden op korte termijn				
Crediteuren	19.402		32.785	
Nog te betalen bedragen	18.183		4.863	
Vooruitontvangen bedragen	-		-	
subtotaal schulden korte termijn		*37.585*		*37.648*
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**37.585**		**37.648**
TOTAAL-GENERAAL PASSIVA		**2.156.295**		**1.967.083**

2.1.3 Waarderingsgrondslagen

Waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Subsidies en bijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Voor maatschappelijke investeringen zijn bijdragen van reserves aan activeerbare investeringen niet toegestaan.

Voorwaarde voor het activeren van materiële vaste activa is een minimale
- € 10.000 voor activa met economisch nut;
- € 50.000 voor activa met maatschappelijk nut.

De materiële activa worden onderverdeeld in:
- Activa met een economisch nut en;
- Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur wordt afgeschreven. De afschrijvingen vinden plaats volgens het lineaire systeem, dus in gelijke jaarlijkse termijnen en startend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. De tabel met afschrijvingstermijnen is hieronder weergegeven.

Vaste activa	**Afschrijvingsperiode**	**Toelichting**
Immateriële vaste activa		looptijd van de geldlening
Materiële vaste activa		
Gronden/terreinen	n.v.t.	geen afschrijving
Gebouwen/werkplaats	40	
Vervoermiddelen	5	
Machines/werktuigen	5	
Werktuigen	10	
Ponten	20	
Overige vaartuigen	10	
Kunstwerken		
Brug - beton	40	
Brug - staal	40	
Brug - hout	30	
Tunnel	60	
Beschoeiing	30	
Gemalen	40	
Terreinmeubilair	5	
Riolering		
Pompen	20	

Financiële vaste activa
Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun verkrijgingsprijs of de nominale waarde.

Vlottende activa
De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en, waar nodig, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves

- Algemene reserve
Aan de algemene reserve wordt jaarlijks het resultaat na bestemming toegevoegd respectievelijk onttrokken.

- Bestemmingsreserve investeringen
De bestemmingsreserve investeringen is gevormd ter dekking van de netto uitgaven(aandeel Landschap Waterland) ten behoeve van investeringen in het werkgebied en de realisatie van specifieke projecten.

- Bestemmingsreserve Ruiterpaden Purmerbos
Deze bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de uitgaven in verband met het beheer en onderhoud van de aanleg van ruiterpaden in het Purmerbos.

- Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen
De bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen is gevormd ter dekking van de uitgaven ten behoeve van groot onderhoud in het werkgebied.

- Bestemmingsreserve Markermeerdijk
De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de uitgaven t.b.v. de realisatie van de infrastructuur van de Markermeerdijk.Het algemeen bestuur heeft besloten vanaf 1 januari 2014 het saldo van de bestemmingsreserve op te hogen uit het resultaat van de jaarrekening, per jaar zal het algemeen bestuur besluiten over de hoogte van de toevoeging.

Voorzieningen
Op de balans van landschap Waterland is momenteel geen voorziening opgenomen.

Overige balansposten
Alle overige balansposten zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

De bepaling van het resultaat
Het resultaat is bepaald op basis van de historische kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend naar het jaar waarop zij betrekking hebben.

Subsidies en bijdragen van derden
Ontvangsten inzake subsidies en bijdragen van derden ten behoeve van de realisatie van specifieke projecten, alsmede de daarmee samenhangende uitgaven worden in de programmarekening verantwoord. Jaarlijks wordt het verschil tussen de baten en lasten voor de specifieke projecten toegevoegd of onttrokken aan de betreffende bestemmingsreserves.

2.1.4 Toelichting op de balans

		31-12-2018		31-12-2017
ACTIVA				
Materiële vaste activa		**-**		**-**
Investeringen met economisch nut				
Het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:				
Investeringen tot boekjaar		86.783		86.783
Investeringen boekjaar		-		-
Totaal geïnvesteerde bedragen		86.783		86.783
Afschrijvingen tot boekjaar	86.783		86.783	
Afschrijvingen boekjaar	-		-	
Totaal afschrijvingen		86.783		86.783
Boekwaarde per 31 december		-		-
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren algemeen		**-**		**-**
Nog te ontvangen bedragen		**13**		**-**
Rente spaarrekening 2018	13		-	
	13		-	
Uitzettingen met een rentetypische kortere looptijd dan één jaar				
Uitzetting 's Rijks schatkist		**1.929.614**		**1.733.630**
Schatkistbankieren Landschap Waterland				
Drempelbedrag 2018	250.000			

Het bedrag aan middelen per kwartaal dat buiten 's Rijks schatkist is aangehouden

	kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
Buiten schatkist gehouden	236.726	224.535	228.019	226.667
Ruimte onder drempelbedrag	13.274	25.465	21.981	23.333
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

		31-12-2018		31-12-2017
Liquide middelen				
Kas	46		210	
ING Bank 67.07.63.101	3.736		10.447	
ING zakelijke spaarrekening	222.885		222.796	
		226.667		**233.453**

PASSIVA

Reserves en fondsen		**409.744**		**268.967**
Algemene reserve				
Saldo per 1 januari	268.967		461.089	
Bij: Toegerekende rente	-		-	
Bij:	-		-	
Bij: Saldo exploitatie	140.777		104.878	
Af: Best. Reserve Markermeerdijk			297.000-	
Af: Best. Reserve Verv. Investeringen			-	
Saldo per 31 december	409.744		268.967	

Naast de begrote € 51.738 is het voordelig exploitatiesaldo 2018 van € 89.039 toegevoegd aan de Algemene reserve.

Bestemmingsreserve investeringen		**6.282**		**6.282**
Saldo per 1 januari	6.282		11.518	
Bij: Toevoeging Algemene Reserve	-		-	
Af: Netto investeringen	-		5.235-	
Saldo per 31 december	6.282		6.282	

Investeringen

Bestemmingsreserve Ruiterpaden Purmerbos		**33.747**		**33.747**
Saldo per 1 januari	33.747		37.891	
Bij: Storting				
Af: Onderhoudskosten	-		4.144-	
Saldo per 31 december	33.747		33.747	

		31-12-2018		31-12-2017
Bestemmingsres. Vervangingsinvesteringen		**213.689**		**165.192**
Saldo per 1 januari	165.192		141.933	
Bij: Toevoeging	58.044		57.669	
Af: Vervangingen	9.547-		34.410-	
Saldo per 31 december	213.689		165.192	
Bestemmingsres. Markermeerdijk		**1.455.247**		**1.455.247**
Saldo per 1 januari	1.455.247		203.346	
Bij: Uit de Algemene reserve			297.000	
Bij: Uit de reserve gelden Hemmeland			954.901	
Saldo per 31 december	1.455.247		1.455.247	
Schulden op korte termijn				
Crediteuren		**19.402**		**32.785**
Specificatie:				
Recreatie Noord Holland N.V.	19.322		29.469	
Sandow Suzuki	80		-	
De Vree	-		2.960	
F. van Vuure en zn	-		298	
Achilles Brandstoffen	-		58	
	19.402		32.785	
Nog te betalen bedragen		**18.183**		**4.863**
Specificatie:				
Accountantskosten	5.627		4.800	
SBB vergoeding inzake fietspad purmerbos	8.000		-	
Bijdrage Pont Jan Hop	4.500		-	
Betalingsverkeer RC ING Bank	39		47	
Betalingsverkeer schatkist ING Bank	17		16	
	18.183		4.863	
Vooruitontvangen bedragen		**-**		**-**
	-		-	

Niet in de Balans opgenomen activa en verplichtingen:

Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) is de verzelfstandigde afdeling Groenbeheer van de provincie Noord-Holland, met de provincie als enige aandeelhouder. RNH is een uitvoeringsorganisatie, die als opdrachtnemer voor de besturen van de recreatieschappen werkt.

Er wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte uren. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract dat 5 jaar is vastgelegd, eerst van 2009-2013. In 2013 zijn het raamcontract en de dienstverlening van RNH geëvalueerd. De overwegend positieve uitkomst heeft geleid tot een verlenging van het raamcontract met nog eens 5 jaar (2014-2018). In 2017 is de dienstverlening van Recreatie Noord Holland N.V. opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan zijn begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. In 2018 zijn de contracten verlengd met 2 jaar (dus 2019-2020).

2.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 2018

	Jaarrekening 2018			Begroting 2018			Jaarrekening 2017		
Deelprogramma	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**
1 Gebiedsbeheer	296.468	39.824	-256.644	340.750	31.667	-309.083	319.844	29.724	-290.120
2 Toezicht									
3 Financiën	37.907	103	-37.804	33.193	-	-33.193	24.300	-	-24.300
4 Bestuursadvisering	88.232	-	-88.232	124.800	-	-124.800	133.400	-	-133.400
5 Secretariaat	26.166	-	-26.166	25.694	-	-25.694	21.111	-	-21.111
6 Communicatie	47.073	-	-47.073	47.030	-	-47.030	46.389	-	-46.389
7 Inrichting & ontwikkeling	12.894	-	-12.894	21.006	-	-21.006	42.259	22.500	-19.759
Bijdrage participanten		658.088	658.088		658.088	658.088		653.837	653.837
Totaal lasten en baten	**508.741**	**698.015**	**189.274**	**592.473**	**689.755**	**97.282**	**587.304**	**706.061**	**118.757**
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**189.274**			**97.282**			**118.757**		
Resultaatbestemming									
Toevoeging Algemene reserve	140.777		140.777	51.738	-	51.738	104.878	-	104.878
Onttrekking Algemene reserve			-		-	-	-	297.000	297.000-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos			-	-		-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos			-	-	-	-	-	4.144	4.144-
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen			-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	-	-	-	-	-	-	-	5.235	5.235-
Toevoeg. Bestem.fonds verkoop gelden Hemmeland			-	-	-	-	-	-	-
Onttr. Bestem.fonds verkoop gelden Hemmeland			-	-	-	-	-	954.901	954.901-
Toevoeg. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	58.044		58.044	58.044	-	58.044	57.669	-	57.669
Onttr. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	48.497	58.044	9.547-	45.544	58.044	12.500-	-	34.410	34.410-
Toevoeg. bestemmingsreserve Markermeerdijk			-	-	-	-	1.251.901	-	1.251.901
Onttr. bestemmingsreserve Markermeerdijk			-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten en baten	**756.059**	**756.059**	**-**	**747.799**	**747.799**	**-**	**2.001.752**	**2.001.752**	**-**
Gerealiseerde resultaat	-			-			-		
Totalen-generaal	**756.059**	**756.059**	**-**	**747.799**	**747.799**	**-**	**2.001.752**	**2.001.752**	**-**

2.3 Overzicht van baten en lasten per deelprogramma

1 Gebiedsbeheer

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	203.332	217.068	149.029
Inzet RNH regulier	83.589	111.182	132.260
Totaal lasten regulier	**286.921**	**328.250**	**281.289**
Baten:			
Opbrengsten regulier	39.824	31.667	29.724
Totaal baten regulier	**39.824**	**31.667**	**29.724**
Saldo regulier	**-247.097**	**-296.583**	**-251.565**
Lasten:			
Lasten incidenteel	9.547	12.500	38.555
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**9.547**	**12.500**	**38.555**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-9.547**	**-12.500**	**-38.555**
Saldo Gebiedsbeheer	**-256.644**	**-309.083**	**-290.120**

Financieel	Toelichting
per saldo een onderschrijding van ca € 50.000 door lagere inzet RNH en hogere erfpachten.	
lagere lasten regulier	in 2018 is minder inzet RNH nodig geweest dan begroot.
hogere baten regulier	hogere baten uit erfpachten

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Grootonderhoud	9.547	-	9.547
	9.547	-	9.547

Begroting:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Grootonderhoud	12.500	-	12.500
	12.500	-	12.500

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
dagelijks onderhouden bestaande recreatievoorzieningen	binnen budget en conform gewenste kwaliteit	x			
controleren veiligheids- en onderhoudssituatie	onveilige situaties voorkomen	x			x
updaten meerjarenraming groot onderhoud en vervangingen	actuele en haalbare meerjarenraming	x		x	
uitvoeren meerjarenraming groot onderhoud en vervangingen	uitgevoerd volgens planning en binnen budget	x		x	
bijhouden beheersysteem	beheerssysteem up to date	x			
onderhouden contacten andere gebruikers en beheerders binnen recreatiegebied	goede relaties andere partijen	x		x	x
behandeling klachten	binnen termijn van 4 wkn behandeld		x		x
begeleiden werkzaamheden vrijwilligers en werknemers werkvoorzieningsschappen	inzet nuttig voor schap en bevredigend voor deelnemers			x	x
zoeken naar mogelijkheden goedkoper beheren	hogere efficiëntie beheer	x		x	x
inschakelen agrariërs bij beheer	lagere beheerlasten	x		x	

3 Financiën

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	5.483	5.234	5.020
Inzet RNH regulier	35.825	33.751	23.500
Totaal lasten regulier	**41.308**	**38.985**	**28.520**
Baten:			
Opbrengsten regulier	103	-	-
Totaal baten regulier	**103**	**-**	**-**
Saldo regulier	**-41.205**	**-38.985**	**-28.520**
Lasten:			
Lasten incidenteel	566	-	501
Inzet RNH incidenteel	-3.967	-5.792	-4.721
Totaal lasten incidenteel	**-3.401**	**-5.792**	**-4.220**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**3.401**	**5.792**	**4.220**
Saldo Financiën	**-37.804**	**-33.193**	**-24.300**

Financieel	Toelichting
geen afwijkingen boven het rapportagecriterium	

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Hogere controle kosten jaarrekening 2017	566	-	566
Verlaging opslag tarieven RNH	3.967-	-	3.967-
	3.401-	-	3.401-

Begroting:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Verlaging opslag tarieven RNH	5.792-	-	5.792-
	5.792-	-	5.792-

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
opstellen van de begroting, voortgangsrapportage en jaarrekening	correcte en leesbare financiële stukken met goedkeurende controleverklaring	x		x	
voeren financiële administratie	correcte en betrouwbare administratie	x		x	
beheren financiële middelen	optimaal beheer financiële middelen volgens schatkistbankieren	x		x	
jaarlijks herijking van de risico's ten behoeve van berekening van het gewenste weerstandsvermogen	weerstandsvermogen geëvalueerd en up-to-date	x		x	

4 Bestuursadvisering

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	20.522	29.911	44.540
Inzet RNH regulier	61.331	85.971	80.617
Totaal lasten regulier	**81.852**	**115.882**	**125.158**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**-81.852**	**-115.882**	**-125.158**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	5.033	-
Inzet RNH incidenteel	6.380	3.885	8.243
Totaal lasten incidenteel	**6.380**	**8.918**	**8.243**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-6.380**	**-8.918**	**-8.243**
Saldo Bestuursadvisering	**-88.232**	**-124.800**	**-133.400**

Financieel	Toelichting
per saldo een onderschrijding van ca € 35.000 door lagere inzet RNH.	
lagere lasten regulier	minder inzet RNH. De focus van de werkzaamheden voor het recreatieschap lag bij de recreatieve meekoppelkansen voor de Markermeerdijk. Verder was de noodzakelijk inzet beperkt in 2018, waardoor de lasten inzet RNH lager uitvallen dan begroot.

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Recreatiemonitor	6.380	-	6.380
	6.380	-	6.380

Begroting:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Recreatiemonitor	8.918	-	8.918
	8.918	-	8.918

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
adviseren bestuur	goed voorbereide besluitvorming en informele advisering	x			
relatie met participanten onderhouden	ambtenaren en bestuurders tevreden over de dienstverlening				x
belangenbehartiging en advisering aan derden	gereageerd op zaken met directe relatie doelstelling schap	x			x
adequaat reageren op actualiteiten	vragen binnen 2 weken beantwoord				x
bewaken uitvoering van het programma en de jaaropdracht	programma uitgevoerd conform opdracht bestuur en binnen de gestelde kaders	x			
monitoren van de beleidsdoelen	Evaluatie van het programma aan de hand van de schapsdoelen (in de jaarrekening en begrotingswijziging)	x	x	x	x

Incidentele inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
recreatiemonitor: aantal bezoeken monitoren en rapporteren	Aantal bezoeken aan Landschap Waterland in beeld; hierover wordt apart gerapporteerd.				x

5 Secretariaat

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	-	-	-
Inzet RNH regulier	26.166	25.694	21.111
Totaal lasten regulier	**26.166**	**25.694**	**21.111**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**-26.166**	**-25.694**	**-21.111**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo Secretariaat	**-26.166**	**-25.694**	**-21.111**

Financieel	Toelichting
geen afwijkingen boven het rapportagecriterium	

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
breed bekendmaken van de bestuursbesluiten	participanten op de hoogte van besluitvorming	x			x
organiseren vergaderingen AC, DB en AB, inclusief voorbereiding en nazorg	2 bestuur rondes per jaar begeleid	x			
secretariële ondersteuning	afhandeling post en telefoon, archivering	x			

6 Communicatie

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	14.053	5.065	18.629
Inzet RNH regulier	33.020	41.965	27.761
Totaal lasten regulier	**47.073**	**47.030**	**46.389**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**-47.073**	**-47.030**	**-46.389**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo incidenteel	**-**	**-**	**-**
Saldo Communicatie	**-47.073**	**-47.030**	**-46.389**

Financieel	Toelichting
geen afwijkingen boven het rapportagecriterium	

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
voorzien in goede & actuele terreininformatie voor recreanten en omwonenden	bebording en schriftelijke informatievoorziening up to date en betrouwbaar; gericht informatie geven over werkzaamheden in het gebied	x	x		x
benaderen pers en verwerven publiciteit	positieve free publicity verworven; activiteiten en actualiteiten verspreid	x	x		x
promoten gebied	grotere bekendheid gebied en vergroting bekendheid fiets-, wandel- en sloepennetwerk		x		x
gebruik sociale media	promotie schap en trekken nieuwe bezoekers		x		x

7 Inrichting & Ontwikkeling

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	-	-	-
Inzet RNH regulier	12.894	21.006	12.863
Totaal lasten regulier	**12.894**	**21.006**	**12.863**
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	**-**	**-**	**-**
Saldo regulier	**-12.894**	**-21.006**	**-12.863**
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	27.278
Inzet RNH incidenteel	-	-	2.118
Totaal lasten incidenteel	**-**	**-**	**29.396**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	22.500
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**22.500**
Saldo incidenteel	**-**	**-**	**-6.896**
Saldo Inrichting & Ontwikkeling	**-12.894**	**-21.006**	**-19.759**

Financieel	Toelichting
geen afwijkingen boven het rapportagecriterium	

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
juridische advisering	juridisch advies GR en toetsing uitgevoerd	x	x	x	x
beheren vastgoedcontracten	marktconforme opbrengsten uit grond, gebouwen en leisure ondernemingen	x			
aanvullen beheerssysteem	informatie beheerssysteem snel en eenvoudig toegankelijk	x			
voorbereiden en begeleiden realisatie fietsverbinding Purmerbos	fietsverbindingen Purmerbos zijn gerealiseerd		x		
begeleiden realisatie Wandelroutenetwerk	afronden realisatie Wandelroutenetwerk		x		

Totaal

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	243.389	257.278	217.218
Inzet RNH regulier	252.826	319.569	298.112
Totaal lasten regulier	**496.215**	**576.847**	**515.331**
Baten:			
Opbrengsten regulier	39.927	31.667	29.724
Totaal baten regulier	**39.927**	**31.667**	**29.724**
Saldo regulier	**-456.288**	**-545.180**	**-485.607**
Lasten:			
Lasten incidenteel	10.113	17.533	66.334
Inzet RNH incidenteel	2.413	-1.907	5.639
Totaal lasten incidenteel	**12.526**	**15.626**	**71.973**
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	22.500
Totaal baten incidenteel	**-**	**-**	**22.500**
Saldo incidenteel	**-12.526**	**-15.626**	**-49.473**
Saldo Totaal	**-468.814**	**-560.806**	**-535.080**

2.4 Overzicht van baten en lasten per kostensoort

Omschrijving	werkelijk 2018	begroting 2018	werkelijk 2017
Lasten			
Inhuur personeel RNH regulier	252.826	319.569	298.112
Bestuurskosten	-	-	-
Kantoorkosten	5.575	6.364	5.171
Vervoerskosten	3.621	5.941	4.794
PR & marketing	14.053	5.065	18.629
Bedrijfskosten	229.467	252.005	226.959
Projectkosten*	2.413	3.126	31.256
Afschrijvingen	-	-	-
Rentekosten	219	403	220
Bijzondere baten en lasten	566	-	2.162
Totaal lasten	**508.741**	**592.473**	**587.304**
Baten			
Exploitatieopbrengsten	39.824	31.667	29.724
Financiële baten	103	-	-
Overige opbrengsten	-	-	-
Project subsidies	-	-	22.500
Totaal baten	**39.927**	**31.667**	**52.224**
Resultaat deelprogramma's	**- 468.814**	**- 560.806**	**- 535.080**
Bijdrage participanten	658.088	658.088	653.837
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**189.274**	**97.282**	**118.757**
Resultaatbestemming			
Toevoeging Algemene reserve	140.777	51.738	104.878
Onttrekking Algemene reserve	-	-	- 297.000
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	- 4.144
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	-	-	- 5.235
Toevoeg. Bestem.fonds verkoop gelden Hemmeland	-	-	-
Onttr. Bestem.fonds verkoop gelden Hemmeland	-	-	- 954.901
Toevoeg. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	58.044	58.044	57.669
Onttr. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	- 9.547	- 12.500	- 34.410
Toevoeg. bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	1.251.901
Onttr. bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	**-**	**-**	**-**

* projectkosten zijn inclusief inhuur personeel RNH incidenteel, groot onderhoud en overige investeringen

2.5 Wet FIDO modelstaten A en B

Modelstaat A

Kwartaal	1e			2e		
Maand	1 jan	1 feb	1 mrt	1 apr	1 mei	1 jun
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld		0			0	
Gem. overschot		0			0	
Kasgeldlimiet	0	0	0	0	0	0
Ruimte onder limiet		0			0	
Overschrijding		0			0	

Kwartaal	3e			4e		
Maand	1 jul	1 aug	1 sep	1 okt	1 nov	1 dec
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld		0			0	
Gem. overschot		0			0	
Kasgeldlimiet	0	0	0	0	0	0
Ruimte onder limiet		0			0	
Overschrijding		0			0	

Toelichting op modelstaat A

Er zijn bij het landschap Waterland geen activa en passiva die vallen onder de vlottende schulden en vlottende middelen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.
De Kasgeldlimiet is derhalve niet overschreden.

Modelstaat B

1a	Renteherziening op vaste schuld O/G		0	
1b	Renteherziening op vaste schuld U/G		0	
2	Renteherziening op vaste schuld	(1a-1b)		0
3a	nieuw aangetrokken vaste schuld			
3b	nieuw uitgezette lange leningen			
4	netto nieuw aangetrokken vaste schuld	(3a-3b)		0
5	Betaalde aflossingen			
6	herfinanciering	(laagste van 4 en 5)		
7	Renterisico op de vaste schuld	(2+6)		0
8	Renterisiconorm			0
9a	ruimte onder			0
9b	Overschrijding			0

Renterisiconorm

10	Stand van de vaste schuld		0	
11	Vastgestelde percentage			
12	Renterisiconorm	(10x11)		0

Toelichting op modelstaat B

Er hebben bij het landschap Waterland geen rente herzieningen op vaste schulden plaatsgevonden en er zijn geen nieuwe leningen uitgezet of aangetrokken. De renterisiconorm is derhalve niet overschreden.

Overige gegevens

3.1 Samenstelling van het algemeen bestuur

GEMEENTE LANDSMEER	De heer R. Quakernaat
GEMEENTE AMSTERDAM	Mevrouw S. Groenewoud
GEMEENTE BEEMSTER	De heer D.J. Butter
GEMEENTE EDAM-VOLENDAM	De heer H. Schütt
GEMEENTE OOSTZAAN	De heer R. J. Monen
GEMEENTE PURMEREND	De heer M.T.A. Hegger
GEMEENTE WATERLAND	De heer B. J. ten Have
GEMEENTE WORMERLAND	De heer J. Schalkwijk
GEMEENTE ZAANSTAD	Mevrouw S. Munnikendam
PROVINCIE NOORD-HOLLAND	De heer A. Tekin

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland, onderdeel **Landschap Waterland** gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland, op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het vigerende normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- het overzicht van baten en lasten over 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (Wnt) 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties, de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en diverse bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het vigerende normenkader.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Dagelijks Bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, het Controleprotocol Wnt 2018, de ethische voorschriften en onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige

gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben gecommuniceerd. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Haarlem, 4 april 2019
Reg.nr.: 101822/215/396/7
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend : mr. drs. J.C. Olij RA

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van 20 juni 2019.

voorzitter,
Mevrouw S. Groenewoud

BIJLAGEN

JAARREKENING 2018

BIJLAGE I

LANDSCHAP WATERLAND

Investerings- en financieringsstaat 2018

nr.	Omschrijving	Stand per 1-1-2018	Vermeerde-ringen 2018	Verminde-ringen 2018	Afschrijvingen 2018	Stand per 31-12-2018
	ACTIVA					
1	Onroerende en roerende bezittingen	-	-		-	-
2	Investeringsuitgaven, welke gedekt worden uit reserves					-
3	Verstrekte langlopende leningen	-		-		-
	Totaal	-	-	-	-	-
	PASSIVA					
1	Reserves	1.929.436	198.821	9.547		2.118.710
2	Voorzieningen	-				-
3	Aangegane langlopende leningen	-		-		-
	Totaal	1.929.436	198.821	9.547	-	2.118.710
	Werkkapitaal	**1.929.436**	**198.821**	**9.547**	**-**	**2.118.710**

BIJLAGE II

LANDSCHAP WATERLAND

Staat van geactiveerde investeringen 2018

Volg-nr.	Omschrijving	Jaar van inv.	Geactiv. t/m 2017	Netto inv. 2018	Geactiv. t/m 2018	Afschr. term.	Boek-waarde 31-12-2017	afschr. t/m 2017	Afschr. 2018	Boek-waarde 31-12-2018
	Fort aan de Neckerweg	2006	61.032		61.032	10	-	61.032	-	-
	Suzuki 46-JBF-3	2009	25.751	-	25.751	5	-	25.751	-	-
	Totaal		**86.783**	**-**	**86.783**		**-**	**86.783**	**-**	**-**
	Totaal generaal		**86.783**	**-**	**86.783**	**-**	**-**	**86.783**	**-**	**-**

Bijlage III: GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn in dit kader geen bijzonderheden te melden

Bijlage IV: Nota Weerstandsvermogen Landschap Waterland

Op 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden. Het BBV verplicht Landschap Waterland aandacht te besteden aan de risico's. Met de voorliggende 'Nota weerstandsvermogen' wordt het noodzakelijke inzicht in zowel het weerstandsvermogen als de weerstandscapaciteit van Landschap Waterland gegeven.

Deze nota is in vier fasen tot stand gekomen.
1. Inventariseren en kwantificeren risico's
2. Bepalen minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen
3. Berekenen aanwezige weerstandscapaciteit
4. Matchen benodigd weerstandsvermogen en aanwezige weerstandscapaciteit

In deze nota worden de uitkomsten van deze fasen beschreven.

1. Inventariseren en kwantificeren risico's

In de eerste fase zijn de risico's van Landschap Waterland geïnventariseerd. Met de budgethouders zijn deze risico's in beeld gebracht. De geïnventariseerde risico's zijn beschreven en onderverdeeld naar:

- Hoog / Midden / Laag (kans)
  Risico's zijn als 'Hoog' aangemerkt indien de kans van voordoen hoog wordt geacht, enzovoort. Bij een hoog risico is de financiële impact voor 80 procent meegenomen, bij een midden risico voor 50 procent en bij een laag risico voor 20 procent.
- Structureel / Incidenteel
  Risico's zijn als incidenteel of structureel aangemerkt. Een structureel risico heeft een financiële impact in meerdere begrotingsjaren. Een incidenteel risico heeft een financiële impact in één begrotingsjaar. De structurele risico's zijn voor twee jaar meegenomen in de risico-kwantificering.

Voor het kunnen bepalen van het benodigde weerstandsvermogen is de financiële impact per risico berekend. Risico's zijn per definitie niet goed meetbaar. Voor voorzienbare en redelijk kwantificeerbare risico's moet een voorziening worden gevormd. Om toch tot een kwantificering te kunnen komen, zijn de bepalende factoren voor een schatting van de kans van optreden (Hoog / Midden / Laag) en de impact van het risico (in euro's) geïdentificeerd. Zoveel mogelijk is de (gemiddelde) omvang van de bij het risico betrokken exploitatielasten en/of investeringsbedragen meegenomen bij de (subjectieve) bepaling van de kans en het effect.

Dit betekent dat niet de gehele omvang van de mogelijke financiële impact wordt opgenomen als risicobuffer. Door vermenigvuldiging van de impact met een kans van optreden wordt een onnodig hoge risicobuffer vermeden. Tegelijkertijd wordt door de combinatie van verschillende risico's in de bepaling van de weerstandscapaciteit redelijkerwijs wel gezorgd voor voldoende vermogen voor tegenvallers.

Op basis van de risico-inventarisatie zijn de volgende risico's onderkend. De geïnventariseerde risico's zijn gekwantificeerd voor een bedrag van in totaal € 80.000,-. Een nadere specificatie van dit bedrag is:

Risico	**Kans**	**Incidenteel / Structureel**	**Financiële impact**	**Uitgaande van twee jaar**
1. Inkoop en aanbestedings-risico/ Subsidies (risico van terugbetalen)	Midden risico	Structureel	€ 40.000	€ 80.000
Totaal				**€ 80.000**

- Bij de bepaling van de totale financiële impact voor alle risico's worden de incidentele risico's eenmalig meegenomen. Bij structurele risico's wordt de verwachte financiële impact per jaar met twee vermenigvuldigd.

2. De gewenste / benodigde omvang van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is in artikel 11 van het BBV gedefinieerd als “De relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente (of de gemeenschappelijke regeling) beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie”.

Het weerstandsvermogen is nodig om de risico's op te vangen zonder dat het beleid verandert. Het vermogen om het beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Er zijn (nog) geen wetenschappelijke of algemeen geldende normen voor de gewenste omvang van een weerstandsvermogen. Iedere gemeente en gemeenschappelijke regeling moet zelf invulling geven aan de gewenste omvang, gelet op haar eigen situatie en context. De omvang van het weerstandsvermogen moet in verhouding staan tot de risico's die de organisatie loopt. De risico's moeten niet kunnen worden opgevangen door stuur- en beheersmaatregelen en / of financieel kunnen worden afgedekt door voorzieningen.

De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering is een logische basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat niet alle risico's kunnen worden gekwantificeerd (p.m.-posten).

1. Voor de geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's worden de uitkomsten van de risico-inventarisatie als norm genomen voor het bepalen van het gewenste minimale weerstandsvermogen. Bij de risico-inventarisatie zijn risico's gekwantificeerd voor een bedrag van € 80.000.

2. Voor de niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Het rijk stelt voor de gemeenten die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve ook op 2% van de som van de structurele inkomsten te stellen. Voor Landschap Waterland komt 2% van de structurele inkomsten overeen met een bedrag van € 14.000. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor *niet* gekwantificeerde risico's.

Het totale benodigd weerstandsvermogen komt daarmee op een bedrag van € 94.000. In het volgende hoofdstuk wordt de omvang van het weerstandsvermogen gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

3. Berekende weerstandscapaciteit per begin 2019

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan: het geheel aan beschikbare en vrij aanwendbare financiële middelen om mogelijke “resterende” risico's met financieel gevolg op te kunnen vangen. Met “resterende” risico's worden bedoeld: de risico's die onvoldoende “in control” zijn of kunnen worden gehouden door stuur- en beheersmaatregelen en/of waarvoor (nog) geen specifieke voorzieningen zijn of kunnen worden getroffen.

De bepaling van de weerstandscapaciteit is een momentopname. De gekozen peildatum is 1 januari 2018. Bij het berekenen van de aanwezige weerstandscapaciteit wordt gekeken naar het “vrije deel” in reserves en voorzieningen

De eventuele stille reserves zijn niet bij de weerstandscapaciteit betrokken.

<u>Ad 1. Vrije deel reserves en voorzieningen</u>

Bij het bepalen van het vrije deel van de reserves en voorzieningen is voorzichtigheid betracht. Criterium is of het algemeen bestuur de betreffende reserve in geval van een calamiteit kan vrijmaken zonder dat hierdoor een exploitatietekort ontstaat. Daarbij komt dat bij gebruik van een reserve, de rente die dit financieringsmiddel genereert tevens structureel gedekt moet worden.

Reserve / voorziening	Stand 1 januari 2019	Deel direct beschikbaar voor weerstandscapaciteit
Algemene Reserve LW	409.744	409.744
Bestemmingsreserve Investeringen LW	6.282	
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	213.689	
Bestemmingsreserve Ruiterpaden Purmerbos	33.747	
Bestemmingsfonds verkoop gelden Hemmeland	0	
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	
Totaal	**2.118.710**	**409.744**

*Voor de bovengenoemde reserves is de stand van de reserves per 1 januari 2019 als basis genomen waarbij alle goedgekeurde bestuursvoorstellen waarin beslag wordt gelegd op deze reserves zijn meegenomen Kortom, alle reeds toegekende bijdragen vanuit de reserves maken geen deel uit van de ruimte hierboven gepresenteerd als weerstandscapaciteit.

Van de reserves (het eigen vermogen) is € 409.744,- aangemerkt als direct beschikbare incidentele weerstandscapaciteit. Het vrije deel uit de overige reserves is niet direct beschikbaar. Het algemeen bestuur moet hiervoor eerst de bestemming van de reserve wijzigen, hetgeen tot de mogelijkheden behoort. Voorzieningen worden niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

In de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt elk jaar de (specificatie van de) weerstandscapaciteit vermeld, overeenkomstig artikel 11, lid 2a van het BBV. In het jaarverslag wordt op grond van artikel 26 BBV verantwoording afgelegd over de ontwikkelingen in de weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit wordt elk jaar berekend bij de jaarrekening met als peildatum de balansdatum. De berekeningswijze en de uitgangspunten blijven hierbij ongewijzigd, tenzij het algemeen bestuur anders besluit.

Peildatum van de weerstandscapaciteit, zoals die in de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt vermeld, is de laatste balansdatum. Dit is 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de begroting wordt samengesteld.

4. Matching Gewenst weerstandsvermogen – Berekende weerstandscapaciteit

De conclusie in deze nota is dat Landschap Waterland over een weerstandscapaciteit beschikt van € 409.744,- om de risico's te dekken. Het gewenste weerstandsvermogen is berekend op € 94.000,-

Voorgesteld wordt de minimale omvang van de algemene reserve voor het benodigd weerstandsvermogen vast te stellen op € 94.000.

Met ingang van de jaarrekening 2007 wordt het gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor de geïdentificeerde en de gekwantificeerde risico's jaarlijks herzien. Risico's en de omvang van de risico's kunnen jaarlijks wijzigen.

Natuurlijk blijft het signaleren en het beheersen van de risico's een dagelijks proces. Gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's gedurende het jaar. De risico's met een hoge kans van voordoen worden als vast onderdeel in de planning & control instrumenten (begroting, bestuursrapportages, jaarrekening) behandeld.

Bijlage V: WNT-verantwoording 2018

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Recreatieschap Twiske-Waterland van toepassing zijnde regelgeving: "het algemene WNT-maximum".

In mei 2017 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten om in het financieel verslaggevingsdocument de vermelding van iedere topfunctionaris van wie de bezoldiging €1.500 of minder per kalenderjaar bedraagt te wijzigen. In de jaarrekening kan volstaan worden met de naam en de functie.
De bestuurdersfuncties van het Recreatieschap betreffen onbezoldigde functies.

Overzicht van de bestuurders over het verantwoordingsjaar 2018:

Naam:	**Functie:**
Mevrouw S. Groenewoud	Voorzitter AB en DB
De heer R. Quakernaat	Vicevoorzitter AB en DB
De heer D.J. Butter	Lid AB en DB
Mevrouw S. Munnikendam	Lid AB en DB
De heer A. Tekin	Lid AB
De heer H. Schütt	Lid AB
De heer R. J. Monen	Lid AB
De heer M.T.A. Hegger	Lid AB
De heer B. J. ten Have	Lid AB
De heer J. Schalkwijk	Lid AB

Uitbetaalde beëindigingsvergoeding 2018
Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan top functionarissen.

Rapportageverplichtingen overige functionarissen
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2018 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.